

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 9. Septemberben 1789.

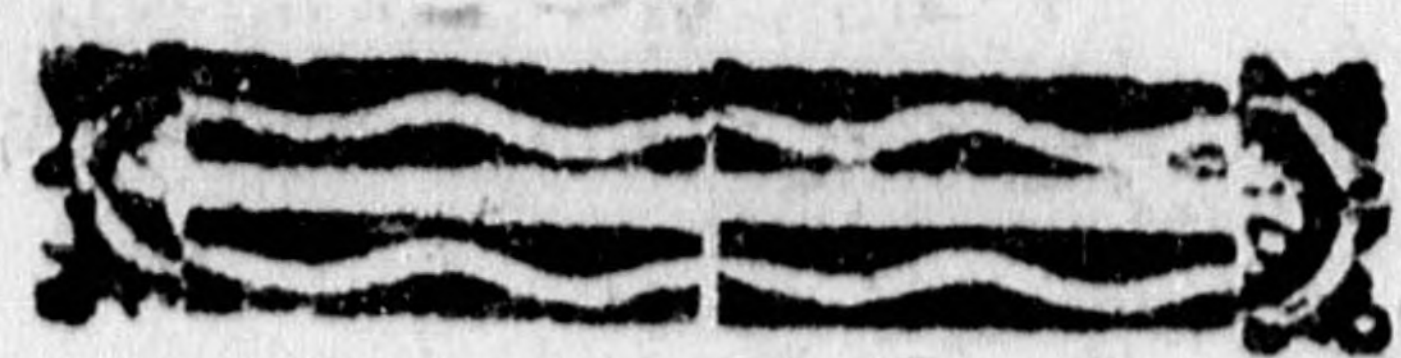
A' Hadi Kantzelláriától ki-adott Tudósítások ezek:

(* *)

A' Feldmarsal Báró *Laudon* által ö Felségéhez küldetett Kurir, fő Hadnagy *Pokorni* által, a' közelebb költ Levelünkben tsak röviden jelentett *Méhádiai* és azontúl *Szuppánékig* hatott tsatázásunk, és az ellenségén tett gyözedelmünkről következő Tudósítások érkeztenek: — Egy 15 ezer főből álló Serge az ellenségnek, melynek Vezére *Tsargatsi Mehmet Basa* vala, Aug. 28-dikán jó reggel a' *Laszmarei Paizszusnál* lévő hegyekre költözvén, sok *Spáhtikot* és *Jantsárokat* küldö leg ottan a'

térségbe, kik a' mi állásunkot kémlelik vala, és az után a' mi Táborunk jobb-szárnyának Sántzaival által-ellenben, hól az *Illyriai* Oláh Seregnél lévő kemény-lövők, és az *Eszterházi Miklós* Sergének egy osztálya áll vala, 17 Zászlókat fel-ütének. Minthogy ebből az a' vélekedés támoda, hogy az ellenség itten reánk ütő szándékkal vólna, tehát az *Eszterházi Miklós* osztálya a' Bataliomnak más 3 osztályaival-is meg-erősítettvén, Májor *Krájtz* alatt a' *Tertzi* Sergéből egy Batalion küldetik-fel a' hegyre, és ezen Regementnek második Bataliona arra rendeltetik, hogy ezeknek segittséget nyujtson. — Ez alatt az ellenség a' maga Sergének nagyobb részét elé-mozdította, kik a' mi Sántzainkkal által-ellenben lévő leg-meredékebb hegyekre költöztetvén-fel, azon igyekeznek vala, hogy a' mi Népünket innen el-kergetésék. Ugyan ekkor 5 ágyukat-is költöztetvén az ellenség a' hegyekről a' Lejtőbe, hogy az alatt lévőknek nagyobb erejek lehessen, és a' mi Sántzainkot tüzelhesse, melyből a' tüzelés 9 órától fogva dél utánni 1 óráig tart vala. Ez alatt az ellenségnek többi része a' tetőn maradván, ott magát Sántzba verte. — Minthogy Fegyvertármester *Klerfének* reménysége vala, hogy az elé-mozdult ellenségnek gyalagjait a' többtől külön szakaszthatja, tehát nem sokáig gondolkazik, hanem rövidesen meg-határozza magában, hogy rá-üfsön az ellenségre. Azért 1 Bat. *Eszterházi*, 2 Bat. *Devins* és 2 Bat. *Sztein* Sergebéli gyalagokat 5 — négyszögű hadi-rendbe állitt, 2 rá-ütésre, és 11 osztály lovas-ságot, 3 tsamóba — és ezen néppel egész meg határo-

határozott indulattal rá-üt az ellenségre. — A' térségben lévő ágyuzó állásait az ellenségnek leg-ottan el-foglala, és az itt vólt Törökség siettséggel húzá magát vissza; és így a' mi népünk egy szüntelen tartó ágyú tűznek szerentsés segittsége alatt, tsengő pengő muzikával költözék fel-felé a' hegyre. Az ellenség ugyan előbb ellent-állani kíván vala; de az ágyuk rendeletlenségbe hozák őket, mellyet *Klerfé* észre-vévén, néki rugtattya a' Lovaságot, mely az ellenséget leg-ottan meg-győzvén szaladásra kényszeríti. Az ezeknek kergetésekre küldött Lovaság által sok Törökök öszve-apprittattak ugyan, de ezeknek szaladások olly sebess vala, hogy a' mi Lovasainknak segittsége utának küldött gyalogságink, a' meredek hegyek és a' Pafzszuson lévő szoross utak miatt, utának nem érkezhétvén, annyi kárt benne nem tehattünk, mint a' mennyire az ő rémült szaladások szolgáltatott vala alkalmazhatóságot. Azonban ezen ellenségre való ütésnek tzielja nem hibáztatott vala-el; mert az a' gyalog része az ellenség Sergének, mely a' mi jobb szárnyunk ellen küldetett vala az 5 ágyuval, és a' mely mintegy 3000 főből áll vala, a' többtől ugy el-szakasztatván, hogy már azt bé-sem érheti vala, kénytelenítették 5 ágyuit és minden poros szekereit ott hagyván, magát az erdőbe vonni, hogy Szuppának-felé jutahassan. — Aug. 29-dikén meg-indúl Gróf *Klerfé*, hogy a' *Koránneki* Pafzszust is elfoglalja. Az ellenség ugyan már jó reggel ki-küldött vólna egy Serget, a' mi meg-kémlelésünkre; de további úttyában meg-halja *Klerfé*, hogy az ellenség

lenség azon helyben nem akarván maradni, jó reg-
 gel még virrat előtt Orsova-felé vissza-vonták ma-
 gokat. A' miéink tehát *Korámneket* minden ellent
 állás-nélkül meg-szálják, és *Devinsnek* 2 Batalionát,
 és 3 osztály *Erdödi* Húzárt bé küldenek a' térség-
 be. — Egynéhány 100 Spáhik itt, kik a' mi kémle-
 lésünkre hátra-hagyattanak vala, a' mi Húzáraink
 által *Czernán* keresztül kergettetének, és az ágyuk-
 ból bortsátott tűz által kényszerítették *Orsova* Várába
 húzni magokat, a' honnan minden haszon nélkül ki-
 mondhatatlanúl tüzelnek vala a' miéinkre. — Mind-
 ezeknek utánna, midön *Klerfé* Ur azt a' hidot,
 mely a' *Czerna* vizén vala fel állitva, el-viteté, 17
 hajóji az ellenségnek, mellyek *Ó-Orsovánál* állá-
 nak, a' Várig mozdulának, és ezekből-is kemény
 ágyú-tüz adaték; de minden kártétel nélkül. A'
 hól a' *Cserna* vize a' *Dunába* szakod, ott látunk
 vala még 22 ellenséges hajókat állani; de a' mel-
 lyeket a' mi tűzünk bé nem érhet vala. — Nem
 meszse *Orsovától* egy *Thisku* nevü Helységnél egy
 kis *Lágert* szemlélünk, melyben hasanlóképpen el-
 bomlott Sátorok láttatnak vala lenni. Azt mondák
 a' mi Foglyaink, hogy az abban lévő Sereg még
 egy része vólna, a' *Szuppáneknél* fekütt Tábornak;
 de már az ellenségnek minden más része bé-szala-
 dott vólna Oláh-országba. Ezen Tábornak nagy
 helye, és a' foglyoknak meg-edgyező bizonyoságté-
 telek azt erősítik, hogy itt az ellenség' Serge 30-
 ezer főből áll vala, mely Sereg azon *Seráskir Jus-
 suf* Bafa alatt vezéreltetik vala, ki a' múlt eszten-
 dőben Nagy-Vezér vala; de nem sok idővel ez-
 lött

lött ezen méltóságából le-vettetett. — Az egész útban, nem különben a' Szuppáneki környéken mindenütt el-hagyott Tábori terhelt szekereket és más jeleit találják vala a' mi Sergeink az ellenség se-bess el-szaladásának. A' Tábor helyyén találánk még egynéhány Sátorokat és más Tábori dolgokat; 3 — 4 fontos gollyóbisú értz ágyú, és edgy 6 fontos ágyú, 1 — 4 fontos mazzár, 3 bádoggal fedett Puska-poros-szekér minden készülettal, 4 hordó ágyuzó-por, és 32 más Puska-poros-szekerek minden készülettal a' mi prédánká levének.

Bajos az ellenségnek itten esett kárát meg-határozni; az első ütközetben mint egy 300 Törökök maradának halva a' tsata-piatzon, kik a' Thöplitzig az után hevernek vala; az erdőkben pedig mintegy 700 esett-el. 84-et pedig fogva heztunk-bé kik között egy *Bin-Basa* és 7 más Török Tisztek találtatnak, és az erdőkből máig-is szüntelen hordják a' foglyokat. — Fegyvertármester *Klerfé* Ur az ellenség el-esteinek számát mindenestől 1200-ra veti. — A' miéink közzül 30 ember és 8 ló maradtak halva, 89 emberek; 29 lovak pedig sebet hoztanak-vizsza, és 9 emberek, 6 lovak el-fogottattanak. — A' *Devins* Sergéből egy esett-el, 10 sebet kapott, kik között találtatik Kapitány *Ajk-helburg*-is; kik egy történetből fel-lobban Puska-poros-szekér által sértettenek meg. — *Klerfé* Ur azt a' bizonyyságot tévzi az itt tsatázott népről, hogy már több vitézséget nem lehet senkitől kívánni mint a' millyennel ezen nép tsatázott itten. — —
Feldmarsal-Lájdinánt G. *Vartensleben* és Generál-Májos

Májor *d' Alton* a' bal-szárnyát vezérlették, F. M. L. *Vallis* a' közepét, és Fegyvertármester *Klerf* a' jobb-szárnyánál tartozkodott a' Seregnek, hól G. M. *Hutten*-is jelen vólt. A' Lovasság vezéreltetett Gen. *Auersberg* által. — Minden Regementek, fő és ali Tisztek ugy viselték magokat, hogy ditséretet érdemlenek. A' Kemény-lövök és az *Eszterházi* Batalionja az ellenség tüzét vitézül és álhatatosan ki-állotta a' jobb szárnyán. A' Terti Regementje itten halhatatlanul ditsértetik; de hogy rövidőbbek legyünk, az *Iilyriai* Oláhoknak Kapitánya *Merfits* és a' Szabad-fergesek' Vezére Kapitány *Boér* Ur, kik a' többtől el-szakasztott Jantsárokat kergetik vala, és azok közzül sokot meg-öltök, sokat pedig fogságba hoztak, igen nagy ditséretet érdemlenek, (Él hát még ezen Vitéz Kapitány *Boér* Ur.) — A' Kemény-lövök és a' *Vürtemberg* Draganyosai mindenik edgy egy Zászlót nyert. — Az *Erdödi* Húszár Serge, kit Obester *Kosztolányi* vezérel vala, mind meg-tselekedte azt, valamit a' Világon a' leg jobb katonától lehetett várni (*Ez a' Németben-is szóról szóra így van.*) — Ő Felsége fő Hadnagy *Pokarnikat* és a' *Klerf* Adjutántját fő Hadnagy *Amende* Urakat Kapitányokká tette. (**)

Zemlin 27 dik Aug. „ A' Belgrádiak már tovább egy órát sem akarnak nyugodalombam lenni. Aug. 23-dikán némely ellenséges hajók jelenének meg a' Száván, mellyeknek a' miéink elejekbe mentenek, és mind a' két részről minden veszedelem nélkül való kemény ágyuzás vala mind addig, mig egy rendkívül való zápor-első az egész tréfának

nak végét szakasztá. 24-dikben meg-támodá a' mi széllyel szágodázó vigyázitainkot egy ellenséges Sereg, 2 el-fogott, edgyet öszve.vagdalt közüllök, és a' többit vissza-kergettvén, ezzel a' Törökök nagy lödözések között Belgrádba vissza-térének. 25-dikben megint olly uagy zápor-efső vala, hogy a' Törököknek otthon kellették maradni. 26-dikben estvéli 6 óra tályban a' *Dunának* bal-partján megint 9 ellenséges hajók jövének-fel, a' mi szágodozva vigyázó hajóinkra ütének, és ezt vissza-térni kényszeríték, sőt 3 Török hajók egészszen a' *hadi-sziget* szegeletéig jöttek vala szüntelen tartó ágyuzással, melynek a' mi hajóink-is ágyuzva menvén eleibe, egészszen 8 óráig tartta a' 2 részről való ágyuzás; a' mi ágyuinkból 600 lövések esének, de minden észre vehetetlen kár-nélkül. A' Törökök itt még az után-is ágyuztanak sokáik, hogy a' mi ágyuzásunk a' bé-állott étzaka miatt meg-ízűnt vala. Belgrádból-is vagy 30 ágyú tüzek adatának ez alatt az idő alatt. Ma u. m. 27-dikben, már 12 órától fogva meg-szűnés nélkül ágyuznak a' Belgrádiak által mi-hozzánk, talám azt akarják meg-műtötni, hogy puska-porok és gollyóbifsak elég van. Egy óra tályban által-is jöve mi hozzánk egészszen a' Harmin-tzados házáig egy gollyóbis, és ott a' *Dunába* esék. A' mi hajóink a' Törökök' szörnyü ágyuzások miatt mind vissza-húzták magokat.

Az Aug. 27-dikén költ *Grádiskai* Levelekből azt értjük, hogy a' Divány a' Bosznyákoknak olly

parantsolatot adott légyen , mely-szerint magokat csak oltalmazólag tartsák a' magok határ-széleken; de jó Konty alatt áljanak, hogy ha Belgrád' ostromához kezdenek, leg ottan ott jelenhessenek-meg.

Az *Eszterházi* Sergének 4 dik Bataliona; valamint a' *Pálfié*, *Károlié* és *Gyulaié* tsatázó lábra állittatnak, mely-eránt már a' Hadi-Tanátstól parantsolatot is vettének.

Bétsből költöztetik hajókon szüntelen az ágyukat, és azt befzéllik a' Kávés-házokban, hogy tegnapra vólt az ostromnak el-kezdése ki-szabva.

Concurfus

Profefor *Belik* Urnak másodiki V. *Rektorságra* való emeltetésével a' *Posony* K. Semináriumban űresen lévő *Morális Theológiát* tanító *Kathédrrára*, Oktobernek első napján *Concurfus* leszén *Pesten* és *Posonyban*; azért az erre meg-jelenni szándékozók jelentsék magakat ezen Semináriumok mellett lévő *Rektoroknál*. Budán a' Helytartó-Tanátstól 27-dik Aug. 1739.